

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Tdo/8/2019
Identifikačné číslo spisu:	7210011004
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Michálik
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7210011004.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí s verejným vyhlásením 20. marca 2019, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Micháлика a sudcov JUDr. Gabriely Šimonovej a JUDr. Viliama Dohňanského v trestnej veci proti obvinenému M. A. pre zločin znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 04. októbra 2016, sp. zn. 6 To 38/2016, po zistení dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., podľa § 382a, § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por., takto

rozhodol:

I.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 04. októbra 2016, sp. zn. 6 To 38/2016,

b o l p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 293 ods. 6 Tr. por. v neprospech obvineného M. A..

Napadnuté uznesenie krajského súdu sa z r u š u j e .

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Košiciach sa p r i k a z u j e , aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

II.

Podľa § 380 ods. 2 Tr. por. obvinený M. A., nar. XX.XX.XXXX v C., bez prihlásenia bytom C., ul. M. č. XX, od 26.10.2017 vo výkone trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky a 6 mesiacov v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Košice, sa berie do väzby z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorá začína plynúť dňom 20. marca 2019 okamihom prepustenia z výkonu terajšieho trestu odňatia slobody a väzba sa vykoná v Ústave na výkon trestu v Košiciach.

Odôvodnenie

I.

Okresný súd Košice II 12. januára 2016 rozsudkom, sp. zn. 3 T 68/2010, uznal obvineného M. A. za vinného v bode 1. zo zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2. z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1. dňa 25.7.2009 v čase od 02,00 hod. do 05,00 hod. v stromovom poraste nad A. A. na ul. Z. v C. znásilnil L. K., nar. XX.X.XXXX tak, že keď prechádzala lúkou, pristúpil k nej a oboma rukami ju tlačení a ťahaním asi po 200 m vtiahol do stromového porastu, kde ju udel do ľavej časti tváre, zvalil na zem, proti jej vôli jej vyzliekol krátke nohavice a keď sa jej podarilo vytrhnúť a utekala dolu kopcom k štadiónu na ul. Z., asi po 10 m ju dobehol a odtiahol späť na miesto, z ktorého ušla, opäť ju udel rukou do ľavej časti tváre, zvalil na zem, proti jej vôli jej zobliekol spodné nohavičky, oboma rukami jej rozťahal nohy, stiahol si nohavice a hoci sa bránila tak, že ho odtlačala, škriabala po rôznych častiach tela a volala o pomoc, vykonal s ňou pohlavný styk, pričom jej nespôsobil zranenie, ktoré by si vyžiadalo lekárske ošetrenie alebo práceneschopnosť,

2. dňa 27.4.2013 okolo 02,00 hod. v C. na ul. L. č. XX vnikol do bytu manželov M. a Ing. W. C. na vyvýšenom prízemí tak, že vyliezol po bleskozvode na jeho balkón a násilím vytlačil pravé krídlo na kuchynskom okne, ktoré bolo vo vetracej polohe a cez vzniknutý otvor vošiel do kuchyne, kde sa povyzliekal donaha,

teda

v bode 1. násilím donútil ženu k súložiu,

v bode 2. neoprávnene vnikol do obydľia iného, spáchal čin prekonaním prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu.

Za to bol obvinenému uložený podľa § 199 ods. 1, § 117 ods. 1, § 41 ods. 2, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 4,5 roka (štyri a pol roka).

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. pre výkon trestu bol zaradený do ÚVTOS so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 285 písm. b/ Tr. por. oslobodil obvineného M. A., nar. X.XX.XXXX v C. spod obžaloby pre zločin sexuálneho násillia v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, § 200 ods. 1 Tr. zák., ktorý mal spáchať na tom skutkovom základe, že

dňa 27.4.2013 okolo 02,00 hod. v byte na ul. L. č. XX v C. nahý pristúpil k spiacej poškodenej M. C., nar. XX.X.XXXX a chcel jej strčiť do úst svoj pohlavný úd, načo sa poškodená prebudila a keď vyskočila z kresla, ustúpil a ušiel preč cez balkónové okno, pretože tento skutok nie je trestným činom.

Krajský súd v Košiciach uznesením zo 4. októbra 2016, sp. zn. 6 To 38/2016 podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného zamietol.

Uznesenie krajského súdu napadol dovolaním obvinený osobnými podaniami z 08.01.2018 (čl. 628), 30.04.2018 (čl. 634a), 29.05.2018 (čl. 638), 13.09.2018 (čl. 652), 02.11.2018 (čl. 660) a tiež prostredníctvom obhajcu (ustanovený 02.07.2018, čl. 649) 08.10.2018, v ktorých uplatnil dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. i/, písm. d/ Tr. por. V nich uviedol, že verejné zasadnutie Krajského súdu v Košiciach 04.10.2016 bolo vykonané v jeho neprítomnosti bez toho, aby boli preto

splnené podmienky ustanovenia § 293 Tr. por. Ním preukázané skutočnosti jednoznačne potvrdzujú, že v čase doručovania zásielky, ako aj v čase konania verejného zasadnutia sa nachádzal vo výkone trestu v Írsku od 21.9.2016 do 16.11.2016 v ústave Cloverhill Remand Prison, následne od 16.11.2016 do 28.11.2016 v Midlands Prison, a potom od 28.11.2016 do 2.2.2017 v Portlaoise Prison, čo je zrejmé z potvrdenia o väznení z 15.8.2018 - Certificate of Imprisonment. Predvolanie na verejné zasadnutie 21.9.2016 nemohol prevziať a podpis na doručenke nemôže byť jeho. Doručenie tejto zásielky na jeho podnet prešetroval poverený príslušník Okresného riaditeľstva PZ Košice, odbor poriadkovej polície, OO PZ Košice západ a z ich uznesenia z 31.08.2018, ČVS: ORP-2075/ZA-KE-2018 je zrejmé, že v príslušnom trestnom konaní nebol upovedomený o termíne konania verejného zasadnutia. Teda nebol ani riadne predvolaný a nebolo možné verejné zasadnutie v jeho neprítomnosti vykonať v zmysle § 293 ods. 5 Tr. por. Nebola splnená ani podmienka v odseku 4 tohto ustanovenia, teda nemožnosť doručenia predvolania. Skutočnosť, že krajský súd konal v omyle o podstatnej procesnej okolnosti nekonvaliduje zásah do jeho procesných práv, ku ktorému došlo v dôsledku konania verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti a bez jeho vedomosti o ňom. V zmysle stabilnej judikatúry (R 6/2001) vykonanie verejného zasadnutia bez prítomnosti obvineného predstavuje odňatie možnosti vznášať osobne námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde. Ide o zásah do jeho práva na obhajobu a na spravodlivý proces. Tým je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por.

V osobných podaniach obvinený okrem toho poukázal na to, že krajský súd dvakrát zrušil rozsudok prvostupňového súdu s tým, že dôkazná situácia neumožňuje jeho odsúdenie za zločin znásilnenia. Hoci po každom vrátení veci boli vykonané ďalšie nariadené dôkazy (resp. ich nebolo možné vykonať vôbec), ktoré vo svojom súhrne boli bezvýznamné, takže dôkazná situácia od prvého zrušujúceho uznesenia krajského súdu sa nezmenila, pri treťom rozhodovaní o odvolaní krajský súd zmenil postoj k dôkaznej situácii a stotožňuje sa s odsudzujúcim rozsudkom okresného súdu, čo v uznesení nie je nijakým spôsobom zdôvodnené. Okresný súd ho odsúdil na základe výpovede poškodenej a výsledku expertízy DNA, t.j. na základe tých istých dôkazov ako dvakrát predtým. Iné dôkazy proti nemu neboli. On vypovedal v prípravnom konaní i v súdnom konaní identicky, kategoricky poprel spáchanie skutku kladeného mu za vinu. O výpovediach poškodenej sú vážne pochybnosti, či sa skutok vôbec stal. Odmietla gynekologické vyšetrenie, hoci bola tehotná, expertíznym skúmaním nebola zistená prítomnosť krvi a spermy na paplone, na ktorom malo dôjsť podľa poškodenej k ejakulácii páchatel'a po znásilnení. Znalkyňa konštatovala diagnostikované u poškodenej lži skóre ako vysoké, v dôsledku čoho je jej výpoveď nepoužiteľná. Ani stery spod nechťov nepreukazujú, že došlo k znásilneniu, ale iba to, že došlo medzi poškodenou a ním ku kontaktu. Od začiatku tvrdil, že došlo k bitke pred diskotékou, čo záznamy polície potvrdili, hliadky však nikoho nepredviedli a nikoho nestotožňovali, a preto to súd nemohol vyhodnotiť v jeho neprospech, že bol účastníkom bitky, dôkazy to nevylúčili. Spontánne opoznanie poškodenou jeho osoby na OO PZ pri jeho predvádzaní nie je takisto použiteľným dôkazom, pretože chybou polície došlo k tomu, že poškodená prišla do kontaktu s ním v čase, keď bol v putách. Svedkovia matka poškodenej a I. vypovedali, že poškodená nevedela páchatel'a opísať. Ak hodnovernosť jediného svedka je pochybná, tak za tohto dôkazného stavu jediným dôkazom proti nemu je iba expertíza DNA, čo ale nepreukazuje ani spáchanie skutku a ani to, že som ho mal spáchať. Záver je jediný, a to ten, že bol odsúdený bez akéhokoľvek relevantného dôkazu, ktorý bol na hlavnom pojednávaní vykonaný. Taktiež poukázal na dĺžku konania v jeho veci od 25.7.2009 do 4.10.2016, pričom mu bol uložený neprímeraný prísny trest. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky vyslovil rozsudkom, že napadnutými rozhodnutiami bol porušený zákon v neprospech obvineného, zrušil napadnuté rozhodnutia a Okresnému súdu Košice II prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril 11.12.2018 prokurátor a v ňom uviedol, že dozorujúcemu prokurátorovi neprináleží hodnotiť postup krajského súdu pri realizácii verejného zasadnutia o odvolaní. S právnymi úvahami obvineného sa nestotožňuje. V plnom rozsahu sa stotožňuje s právnymi úvahami uvedenými v rozsudku okresného súdu ako aj v uznesení krajského súdu. Okresný súd vykonal zákonným spôsobom všetky do úvahy prichádzajúce dôkazy, tieto správne právne vyhodnotil a uložil zákonný trest. Bolo nepochybne preukázané, že obvinený sa bode 1. rozsudku dopustil zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2. rozsudku prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. Okresný súd pri posudzovaní trestnoprávnej zodpovednosti

obvineného vo vzťahu k zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák. správne vychádzal z výpovedí poškodenej, svedkov O., Y., O., M. A., B. J., L. I., B. C., Ing. V., MUDr. M., N. K. a zo znaleckých posudkov KEÚ PZ Košice a znaleckého posudku z odboru psychológie. Navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie, keďže je zrejmé, že nie sú dané dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ a písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len najvyšší súd alebo dovolací súd) zistil, že dovolanie bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 369 ods. 1, § 370 ods. 1, 3 Tr. por.). V dovolaní sú uvedené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. a dovolanie je riadne odôvodnené (§ 374 ods. 1 Tr. por.).

Nakoľko dovolací súd zistil, že nie sú dané podmienky na odmietnutie dovolania, preskúmal na neverejnom zasadnutí v súlade s § 382a Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozhodnutia, proti ktorým dovolateľ podal dovolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, so zameraním na dôvody dovolania, ktoré sú uvedené v dovolaní. Dovolací súd je podľa § 385 ods. 1 Tr. por. viazaný dôvodmi dovolania a zistil, že dovolanie je dôvodné.

Zo spisu vyplýva, že obvinený mal byť o konaní verejného zasadnutia Krajského súdu v Košiciach určeného na deň 04.10.2016 o 9.30 hod. upovedomený 21.09.2016 (čl. 554). Už pri laickom porovnaní podpisu na tejto doručenke s podpismi obvineného na iných listinách založených v spise (čl. 420, 501, 523, 526, 540, 574, 595, 625, 625a, a ďalšie), o ktorých nie sú žiadne pochybnosti, je zrejmé, že nejde o podpis obvineného, ktorý to aj poprel. Nedoručenie vyplýva aj z vyšetrovania polície na podnet obvineného. Najmä však z potvrdenia o uväznení obvineného v Írsku, vydania príkazu Okresného súdu Košice II na dodanie do výkonu trestu, sp. zn. 3 T 68/2010, z 19.1.2017, zo zistenia o zdržiavaní sa obvineného v zahraničí, vydania Európskeho zatýkacieho rozkazu z 3.7.2017, sp. zn. 3 T 68/2010, Okresným súdom Košice II a zápisnice o zatknutí obvineného 20.10.2017.

V zmysle § 293 ods. 6 Tr. por. verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného nemožno konať, ak je obvinený vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody, alebo ak ide o trestný čin, na ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje desať rokov.

Obvinený sa neodmietol zúčastniť verejného zasadnutia, ani výslovne nepožiadal o konanie v jeho neprítomnosti. Vykonaním verejného zasadnutia v neprítomnosti obvineného, bez splnenia zákonných podmienok porušil krajský súd práva obvineného. V tejto súvislosti je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že uväznením obvineného v členskom štáte Európskej únii vznikla u obvineného povinná obhajoba v zmysle § 37 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Neustanovením obhajcu bolo porušené aj právo obvineného na obhajobu. Dovolacie dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. por. boli tým naplnené.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. obvinený žiadnym spôsobom neodôvodnil, Tento dôvod odôvodňoval iba prehodnotením vykonaných dôkazov podľa svojich predstáv. Z toho dôvodu sa nestotožnil s hodnotením vykonaných dôkazov súdom prvého stupňa.

Dovolací súd k tomu uvádza, že v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Povedané inak, skutkovými zisteniami súdu I. stupňa je dovolací súd viazaný, nemôže ich preskúmať, dopĺňať ani meniť.

Môže na podklade podaného dovolania skúmať iba to, či ustálený skutok napĺňa všetky zákonné znaky trestného činu, z ktorého bol obvinený uznaný vinným. V danom prípade skutková veta po objektívnej aj subjektívnej stránke napĺňa znaky zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1 Tr. zák., pretože násilím donútil ženu k súloži. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. preto nie je naplnený.

II.

Uložený trestu odňatia slobody v trvaní 4 roky a 6 mesiacov obvinený začal vykonávať 26.10.2017 v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Košiciach a do dňa (20.03.2019) rozhodnutia najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu z neho vykonal 1 rok, 4 mesiace a 22 dní. Dovolací súd uznesenie krajského súdu zo 4.10.2016, sp. zn. 6 To 38/2016, zrušil v celom rozsahu. V dôsledku toho rozsudok prvostupňového súdu z 12.1.2016, sp. zn. 3 T 68/2010, nie je právoplatný, a tým zanikol dôvod obmedzenia osobnej slobody obvineného vo forme výkonu tohto trestu odňatia slobody.

Najvyšší súd poznajúc obsah spisu okresného súdu v zmysle § 380 ods. 2 Tr. por. zistil existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Charakter trestnej činnosti, pre ktorú je nateraz trestne stíhaný, záznamy v odpise registra trestov totiž odôvodňujú obavu, že v prípade prepustenia obvineného na slobodu, tento by mohol pokračovať v páchaní ďalšej úmyselnej trestnej činnosti. Dovolací súd preto vzal obvineného do väzby, ktorá začína plynúť 20. marca 2019 okamihom prepustenia obvineného z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý bol zrušený a vykoná sa v Ústave na výkon väzby v Košiciach.

Najvyšší súd preto rozhodol tak, ako je vyjadrené vo výroku rozsudku. Povinnosťou odvolacieho súdu bude prejednať odvolanie obvineného zákonným spôsobom.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.